

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การค้าระหว่างประเทศ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพราะเป็นแหล่งสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชากรในประเทศ เพื่อการนำมาพัฒนาประเทศ การค้าระหว่างประเทศของไทยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ๆ หลายประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น ฮองกง อาเซียน โดยเฉพาะฮองกง ซึ่งเป็นประเทศตลาดส่งออกที่สำคัญ ลำดับที่ 4 ในปี พ.ศ. 2553 ที่สำคัญคือ ฮองกงเป็นประเทศที่มีเสรีทางการค้าที่มากที่สุด ประเทศหนึ่งของโลก และมีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศสูงมากเป็นอันดับที่ 13 ของโลก มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับฮองกงมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง และไทยก็เป็นฝ่ายที่ได้ดุลการค้าฮองกงมาโดยตลอด

วัตถุประสงค์ในการศึกษานี้ คือ การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกและการนำเข้าสินค้าระหว่างไทยกับฮองกง โดยใช้ข้อมูลทฤษฎีภูมิการส่งออกและการนำเข้าสินค้าระหว่างไทยกับฮองกงแบบรายไตรมาส ระหว่างไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2547 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2553 รวมจำนวนข้อมูล 28 ไตรมาส โดยใช้วิธีการวิเคราะห์วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares--OLS) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในสมการ และศึกษาศักยภาพการส่งออกสินค้าของไทยไปฮองกง โดยมีส่งออกสินค้าที่สำคัญ ได้แก่ อัญมณีและเครื่องประดับ แผงวงจรไฟฟ้า และเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ไต้หวัน สิงคโปร์ และอินเดีย ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2553 รวมระยะเวลา 10 ปี โดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage index--RCA) เพื่อเปรียบเทียบศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่ง

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกและการนำเข้าสินค้าระหว่างไทยกับฮ่องกง

1. ผลการศึกษาการส่งออกสินค้าของไทยไปฮ่องกง

1.1 ผลการศึกษาการส่งออกสินค้าของไทยไปฮ่องกงโดยรวม พบว่า ผลกระทบมวลรวมในประเทศฮ่องกง ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของญี่ปุ่น และดัชนีราคาสินค้าส่งออกของสหรัฐอเมริกา มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยไปฮ่องกงโดยรวมในทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรงตามสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของไทย มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยไปฮ่องกงโดยรวมในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งตรงตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 ผลการศึกษาการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยไปฮ่องกง พบว่า ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของญี่ปุ่น ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของสหรัฐอเมริกา และมูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยไปฮ่องกง 5 ไตรมาสที่ผ่านมา มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยไปฮ่องกง ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรงตามสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของไทย มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยไปฮ่องกง ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งตรงตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 ผลการศึกษาการส่งออกแผงวงจรไฟฟ้าของไทยไปฮ่องกง พบว่า ผลกระทบมวลรวมในประเทศฮ่องกง ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของญี่ปุ่น ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของสหรัฐอเมริกา และมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของฮ่องกงในไตรมาสที่ผ่านมา มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกแผงวงจรไฟฟ้าของไทยไปฮ่องกงในทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรงตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 ผลการศึกษาการส่งออกเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบของไทยไปฮ่องกง พบว่า ผลกระทบมวลรวมในประเทศฮ่องกง อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของญี่ปุ่น และดัชนีราคาสินค้าส่งออกของสหรัฐอเมริกา มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบของไทยไปฮ่องกงในทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรงตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของไทย มีผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบของไทยไปฮ่องกงในทิศทาง

ตรงกันข้าม ซึ่งตรงตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการศึกษาการนำเข้าสินค้าจากฮ่องกงของไทย

2.1 ผลการศึกษาการนำเข้าสินค้าจากฮ่องกงของไทยโดยรวม พบว่า ผลกระทบมวลรวมในประเทศไทย 4 ไตรมาสที่ผ่านมา ทุนสำรองระหว่างประเทศของ ไทย ดัชนีราคาสินค้านำเข้าของไทยจากจีน และมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของไทย ไตรมาสที่ผ่านมา มีผลกระทบต่อมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากฮ่องกงของไทยโดยรวม ใน ทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรงตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) มีผลกระทบต่อมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากฮ่องกงของไทย โดยรวมในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งตรงตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการศึกษาการนำเข้าเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบจากฮ่องกงของ ไทย พบว่า ผลกระทบมวลรวมในประเทศไทย 4 ไตรมาสที่ผ่านมา ทุนสำรองระหว่าง ประเทศของไทย และมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของไทย มีผลกระทบต่อมูลค่าการ นำเข้าเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบจากฮ่องกงของไทย ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรง ตามสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์- สหรัฐ) มีผลกระทบต่อมูลค่าการนำเข้าเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบจากฮ่องกง ของไทย ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งตรงตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลการศึกษาการนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบจาก ฮ่องกงของไทย พบว่า ผลกระทบมวลรวมในประเทศไทย 2 ไตรมาสที่ผ่านมา และมูลค่า การส่งออกสินค้าทั้งหมดของไทยไตรมาสที่ผ่านมา มีผลกระทบต่อมูลค่าการนำเข้า เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบจากฮ่องกงของไทยในทิศทางเดียวกัน ซึ่ง ตรงตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ) มีผลกระทบต่อมูลค่าการนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ จากฮ่องกงของไทย ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งตรงตามสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ

ผลการศึกษาศักยภาพการส่งออกสินค้าของไทยไปฮ่องกง

1. อัญมณีและเครื่องประดับ

ผลการศึกษาศักยภาพการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยไปฮ่องกง เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง ได้แก่ จีน อินเดีย สหรัฐอเมริกา และสวิตเซอร์แลนด์ พบว่า อินเดีย สหรัฐอเมริกา และสวิตเซอร์แลนด์ มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไปฮ่องกงระหว่าง ปี พ.ศ. 2544-2553 ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกมากที่สุด คือ สวิตเซอร์แลนด์ แต่ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มที่ลดลง ขณะที่อินเดียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีแนวโน้มที่สูงขึ้น และสหรัฐอเมริกา มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไปฮ่องกงในระดับที่คงที่ ส่วนไทยไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2547-2553

2. เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ

ผลการศึกษาศักยภาพการส่งออกเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบของไทยไปฮ่องกง เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และไต้หวัน ระหว่าง ปี พ.ศ. 2544-2553 พบว่า ไทย จีน และสหรัฐอเมริกา มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบส่งออกเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบไปฮ่องกง โดยจีนและไทยมีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และไทยเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากที่สุด ในการส่งออกเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบของไทยไปฮ่องกง ขณะที่สหรัฐอเมริกามีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบลดลง และที่ไต้หวันเคยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบระหว่าง ปี พ.ศ. 2344-2549 แต่ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2553 ไต้หวันไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ สำหรับญี่ปุ่นไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

3. แผงวงจรไฟฟ้า

ผลการศึกษาศักยภาพการส่งออกแผงวงจรไฟฟ้าของไทยไปฮ่องกง เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง ได้แก่ จีน สิงคโปร์ ไต้หวัน และญี่ปุ่น ระหว่าง ปี พ.ศ. 2544-2553 พบว่า จีน สิงคโปร์ ไต้หวัน ญี่ปุ่น และไทย ทุกประเทศมีความได้เปรียบโดย

เปรียบเทียบในการส่งออกแผงวงจรไฟฟ้าไปฮ่องกง สำหรับไทยและจีน เป็นประเทศที่มีแนวโน้มความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบการส่งออกแผงวงจรไฟฟ้าไปฮ่องกงเพิ่มขึ้น ขณะที่สิงคโปร์กับญี่ปุ่น เป็นประเทศที่มีแนวโน้มความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบลดลง และสุดท้ายไต้หวัน มีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบการส่งออกแผงวงจรไฟฟ้าไปฮ่องกงในลักษณะคงที่

ข้อเสนอแนะ

1. ฮ่องกงเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม มีข้อจำกัดทางการค้าน้อย เนื่องจากฮ่องกงไม่มีทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ฮ่องกงต้องพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศค่อนข้างมาก ดังนั้น ฮ่องกงจึงเป็นตลาดที่มีความน่าสนใจในการส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออกสินค้าของไทย สินค้าที่มีศักยภาพในการส่งออกเดิมอยู่แล้ว เช่น สินค้าหมวดอุตสาหกรรม ก็ควรรักษาศักยภาพและส่งเสริมสินค้าในหมวดอื่น ๆ โดยเฉพาะสินค้าหมวดเกษตรกรรมที่ไทยส่งออกไปฮ่องกงน้อย หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรมีการพัฒนาสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายและมีมาตรฐาน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในฮ่องกง

2. การศึกษาครั้งนี้ทำให้เล็งเห็นว่า สินค้า เช่น อัญมณีและเครื่องประดับ ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าการส่งออกไปฮ่องกงมากที่สุดของไทย มีความสามารถในการแข่งขันหรือศักยภาพในการแข่งขันมีน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรหาที่มาของปัญหา และหามาตรการเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว หรือเพิ่มแนวทางในการส่งเสริมการค้า เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ส่งออกและประเทศต่อไป

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาผลกระทบการนำเข้าและส่งออกสินค้านี้ระหว่างไทยและฮ่องกงอาจยังมีน้อยเกินไป และไม่ครอบคลุม ผู้ทำการศึกษาครั้งต่อไปอาจใช้ตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์มากขึ้น